

# METÓDY OBJAVNÉHO VYUČOVANIA V ZŠ BÁTOVCE V ČASE MIMOŠKOLSKEJ ČINNOSTI

GABRIELA AGÁRDYOVÁ

## ABSTRAKT

---

*Práca sa zaoberá s možnosťami využitia metód pri objavnom vyučovaní, v edukácii žiakov druhého stupňa základnej školy. Je rozdelená do dvoch kapitol. Prvá kapitola je teoretického charakteru. Je venovaná edukačným metódam, ktorých prostredníctvom je možné dosiahnuť stanovený edukačný cieľ. Autorka podáva vysvetlenie k vybraným metódam výchovy, ktoré je možné aplikovať v objavnom vyučovaní v mimoškolskej oblasti. Druhá kapitola je venovaná praktickým aktivitám, ktoré boli priamo realizované v Školskom klube detí ZŠ Bátovce. Autorka poukazuje na možnosti pomerne jednoduchých aktivít, ktoré sú realizované použitím príslušných edukačných metód.*

---

## ÚVOD

Pri dosahovaní výchovných cieľov v Školskom klube detí ZŠ Bátovce, nás sprevádzajú nasledovné myšlienky Preiffera: **„Nikto nie je úplne neschopný, každý dokáže niečo vytvoriť, len mu treba na to vytvoriť podmienky“.**

Každý z nás potrebuje prežívať pocit úspechu, spolupatričnosti, ocenenia a uznania. Človek má túžbu byť úspešným. Úlohou školy ako aj školského klubu detí je snažiť sa naplniť očakávania detí. Tu vzniká náročná úloha pre každého edukátora, aby každé dieťa zažilo aspoň raz svoj *úspešný deň*. Podporovať, rozvíjať zdravé sebavedomie dieťaťa je potrebné pre zdravý vývin celej osobnosti. I keď úspech či neúspech dieťaťa ovplyvňujú ďalšie iné faktory, ako je genetická vybavenosť dieťaťa, rodinné a sociálne prostredie a kultúra, v ktorej vyrastá. Mohli by sme takto menovať nespočetne mnoho vplyvov, ktoré priamo alebo nepriamo pôsobia na osobnosť dieťaťa. Je však potrebné podotknúť, že *úspešný deň* dieťaťa je aj vizitkou vychovávateľa.

Edukátor pri svojej práci musí brať zreteľ na rôznorodosť detí, s ktorými pracuje. Rôznorodosť, tým máme na mysli, vekovú skupinu detí, ich záujmy, emócie, skúsenosti, zážitky. Dosahovaním

stanovených výchovných cieľov rozvíjame osobnosť dieťaťa po stránke kognitívnej, emocionálnej, sociálnej a psychomotorickej. Teda náročnou úlohou vychovávateľa je vytvoriť pre každé dieťa v čase mimoškolskej činnosti také podmienky, aby bola rozvíjaná celá osobnosť dieťaťa. Prostredníctvom moderných didaktických metód, foriem a zásad vieme deťom sprostredkovať hlbokú studnicu múdrosti a poznania. Objavné vyučovanie je tiež jednou z foriem, ktorou je možné poznávať určité javy a situácie okolo nás.

## 1 METÓDY POUŽÍVANÉ PRI PRÁCI VYCHOVÁVATEĽA

### V ŠKOLSKOM KLUBE DETÍ

Metóda vo všeobecnosti znamená cestu, ktorá nám umožňuje vstúpiť do výchovného procesu, zotrvať v ňom a na záver má viesť k výstupu. Pojem metóda možno označiť ako systematickú činnosť, ktorá smeruje k dosiahnutiu cieľa. V pedagogickej literatúre je možné sa stretnúť s viacerými deleniami metód. Danou problematikou sa zaoberajú mnohí autori. Doteraz najčastejšie metódy výchovy sa uvádzali tieto:

- **slovné metódy**/ vysvetľovanie, presvedčovanie/,
- **názorné metódy**/demonštrácia, príklad/,
- **činnosťno – praktické metódy** / nácvik, výcvik, cvičenie/,
- **hodnotiace metódy** / odmena, povzbudenie/.

Podľa J. Gráca sú metódy výchovného pôsobenia delené nasledovne:

1. **objasňovanie** – klarifikácia,
2. **presvedčovanie** - persuázia,
3. **ukazovacie** – demonštrácia,
4. **príkladovanie** –exemplifikácia,
5. **cvičenie** – excercitácia,
6. **zhodnocovanie** – valorizácia (In Zelina, M.,1996, s.21).

**Metódy výchovy.** V procese výchovy sa uplatňujú metódy ako cieľavedomé postupy, pomocou ktorých sa formujú vlastnosti osobnosti. Výchovne náročnejšie, obťažnejšie situácie, kladú nároky na erudovanosť vychovávateľa v oblasti znalosti metód výchovy a na jeho schopnosť správne rozhodnúť pri hodnotení danej výchovnej situácie a voľbe vhodnej metódy. Z mnohých sústav metód výchovy si vyberáme tieto:

- **metóda požiadavky:** prosba, pripomenutie, odporúčanie, upozornenie, poučenie, rada, pokyn, výzva, nariadenie,

- **metóda vysvetľovania:** realizácia v podobe individuálneho, skupinového rozhovoru – pri riešení osobných ťažkostí jednotlivca, nevhodné správanie a iné,
- **metóda presvedčania:** uplatňuje sa podobne ako metóda vysvetľovania vo forme rozhovoru, besedy, prednášky. Dôležitá je v tejto metóde dôveryhodnosť, úprimnosť, taktnosť, trpezlivosť, tolerancia,
- **metóda príkladu:** predkladanie vzorov, modelov za účelom imitácie ich prejavov alebo stotožnenia, t. j. osvojenia si názorov, postojov, hodnotovej orientácie a iných osobnostných znakov od prijatého vzoru,
- **metóda cvičenia:** spočíva v systematickom viacnásobnom opakovaní, slúži na zautomatizovanie činností, komunikatívnych zručností, na rozvinutie osobných vlastností, na vytvorenie aktívneho vzťahu jednotlivca k životu,
- **metóda hodnotenia a pochvaly:** správne hodnotenie, pochvala motivuje dieťa a pomáha udržať pozornosť počas výchovnej činnosti, pokiaľ má byť dieťa záporne hodnotené, tak má byť upozornené za konkrétny čin, za neúspech nikdy netrestáme a dieťaťu vyjadrujeme dôveru v jeho schopnosti zvládnuť zadanú úlohu (Kollárová, E., 2004, vybrané z diplomovej práce Gabriela Agárdyová, 2012, s. 27-28).

Vyššie uvedené metódy ponúkajú vychovávateľovi širokú škálu postupov, ciest, prostredníctvom ktorých bude dosahovať stanovené ciele výchovy.

Všetky aktivity, ktoré ŠKD s deťmi koná, sa snaží vychovávateľ realizovať voľnou, nenásilnou formou. Hra je veľmi dobrým nástrojom a možno konštatovať, že i metódou pre rôzne výchovné situácie. Dieťa prichádza do školského klubu relaxovať, hrať sa. I keď pokračuje výchovný proces, pretože v ŠKD je tiež potrebné rešpektovať pravidlá, povinnosti, ale činnosti sa realizujú voľnejšou, hravou formou. Dieťa získava nové poznatky predovšetkým prostredníctvom hry.

Zakladateľka detských opatrovní na Slovensku grófká Terézia Brunšviková nám zanechala nasledovný odkaz: „*Tieto malé deti tak vyučujú, že ani nevedia, či sa učili a celý čas trávia tak, že si myslia, že sa len hrali*“ (Knapíková, Z., - Kostrub, D., - Miňová, M., 2002, s.5).

Detská hra má veľkú moc, preto je potrebné vytvárať deťom v školskom klube detí čo najviac podnetov pre aktívnu hru. Podnecovať v nich radosť z poznania, objavovania a tým odhaľovať zázraky prírody, vesmíru a života vôbec. Každý vychovávateľ má veľkú knihu života v rukách, záleží len na nás, koľko kapitol života otvoríme a ponúkneme ďalším generáciám.

## 1.1 OBJAVNÉ VYUČOVANIE V MIMOŠKOLSKEJ OBLASTI

Dnešná moderná civilizácia si vyžaduje neustále inovatívne riešenia v každej jednej oblasti rozvoja, nevynímajúc ani oblasť pedagogiky. Ako sa vyvíja ľudstvo, zdokonaľuje sa technika, tak musí

napredovať i veda. 21. Storočie, v ktorom žijeme potrebuje hľadiť vpred aj v oblasti metód a postupov vo výchovno – vzdelávacom procese.

Preto vedeckí pracovníci šiestich európskych krajín vyvinuli nové postupy v edukácii detí, ktoré vedú k objaviteľským schopnostiam v matematike a prírodovedných predmetoch. Prepojenie medzipredmetových vzťahov je dôležité, deti sa učia myšlienku, poznatok či skúsenosť využívať aj v iných oblastiach, predmetoch. Čím sa rozširujú aj ich vedomosti a poznanie, že všetko so všetkým súvisí ( <http://www.primas.ukf.sk/aboutIBL.html>).

Samotný pojem objavovanie nám napovedá, že to bude znamenať bádanie, hľadanie, tvorenie definícií, nových záverov, poznatkov v danej oblasti skúmania.

Objavné vyučovanie sa zameriava na vzdelávanie aj ako na sociálny proces. Žiaci pracujú v skupinách, rozhodujú o procesoch a navzájom si pomáhajú. Prostredníctvom diskusie sa učia aktívne sa navzájom počúvať, deliť sa o svoje názory, stavať na myšlienkach niekoho iného, zvažovať rôzne názory a perspektívy, a primerane skúmať rozpory medzi nimi. Dôraz je kladený na efektívne kladenie otázok učiteľom, na dostatočný čas na premyslenie si odpovede pre žiakov a na kladenie prevažne deduktívnych otázok (začínajúcich slovami: ako, ktoré, prečo) žiakmi, a nie len pozorovacích (začínajúcich slovami: kto, čo, kedy, kde; <http://www.primas.ukf.sk/aboutIBL.html>).

Objavné vyučovanie je založené na riešení problémových situácií, kde deti využívajú tvorivosť, komunikačné schopnosti, pozornosť, originálne riešenia, postupy, rozvíjajú pamäť a samostatnosť pri práci (Sandanusová, A., - Bahýľová, I., 2010 – 2011).

Možno konštatovať, že autori venujúci sa problematike objavného vyučovania majú spoločného menovateľa: žiak-dieťa, pozorovanie, tvorba definícií – úsudkov – vzťahov, meranie, objavovanie a komunikácia.

Dovoľujeme si tvrdiť, že k metódam objavného vyučovania je možné zaradiť aj výchovu zážitkom. Táto humanistická koncepcia, ktorej zakladateľom bol Kurt Hahn, vznikla na základe toho, že metódy tradičného vyučovania boli zamerané len na pamäťové učenie.

Výchova zážitkom kladie veľký dôraz na proces prežívania, skúseností a formovanie charakterových vlastností dieťaťa ako sú hodnoty a postoje. Pri výchove zážitkom sa jedná o rozvoj celej osobnosti dieťaťa.

Zakladateľ výchovy zážitku Kurt Hahn tvrdil, že pociťenie „ na vlastnej koži“, zanecháva na dieťati trvalé vlastníctvo. Zážitky, ktoré deti prežívajú je možné podporovať, vytváraním priaznivých podmienok, čím pracujeme na rozvoji celej osobnosti dieťaťa.

Neodmysliteľnou súčasťou výchovy zážitkom je základná triáda symbolov.

- *srdce = zážitok,*
- *ruka = činnosť,*
- *rozum = poznatky* (Kratochvílová, E., 2010, s. 272) .

Jednotlivé symboly sú vzájomne prepojené a vyjadrujú ucelený prístup vo výchove zážitkom. Dieťa sa podieľa počas výchovného procesu na zážitku, čím sa jednotlivé hodnoty prehlbujú a upevňujú.

Na základe toho sme sa rozhodli premietnuť objavné vyučovanie aj do mimoškolskej oblasti, v čase keď deti trávajú voľný čas po vyučovaní v školskom klube detí. Výchova v školskom klube detí je úzko prepojená so vzdelávaním v škole. Tematické oblasti, didaktické hry sú zamerané na utvrdzovanie poznaného a získavanie nových poznatkov.

Objavné vyučovanie v Školskom klube detí v ZŠ Bátovce sme realizovali prostredníctvom aktivít, ktoré boli zamerané na utvrdzovanie a zisťovanie nových poznatkov o vode. Využitím metód a postupov objavného vyučovania, sme chceli poukázať na možnosti rôznych aktivít, ktoré je možné realizovať s deťmi v mimoškolskej činnosti.

Voda je pre nás v našich podmienkach samozrejmosťou. Je dostupná vo viacerých formách a podobách. S deťmi v školskom klube sme chceli poukázať na jej pár vlastností, podobu, kolobeh vody v prírode a iné.

## 2 CHARAKTERISTIKA ŠKOLSKÉHO KLUBU DETÍ ZŠ BÁTOVCE

Školský klub detí je súčasťou Základnej školy Bátovce. Hlavným poslaním školského klubu je prispievať k utváraniu čoraz lepších predpokladov na všestranný a harmonický rozvoj osobnosti dieťaťa. Preto je potrebné klásť dôraz na prelínanie všetkých výchovno-vzdelávacích činností. Vo výchovných činnostiach vedieme deti k účelnému využívaniu voľného času, umožňujeme deťom odpočívať a rekreovať sa tak, aby to zodpovedalo zdravotno-hygienickým zásadám a prispievalo k odstráneniu únavy z predchádzajúcej školskej činnosti prostredníctvom pohybových hier. Pestovať u detí návyky každodennej činnosti smerujúcej k tomu, aby sa fyzický pohyb stal pre nich samozrejmosťou.

Pri uskutočňovaní výchovno-vzdelávacej činnosti dbáme na dodržiavanie pravidelného striedania oddychovej a záujmovej aktivity dieťaťa s aktivitou súvisiacou s prípravou na vyučovanie, nezabúdajúc pritom na spontánne potreby detí. Je dôležité, aby deti mali možnosť poznať všetky oblasti záujmovej činnosti a osvojili si tvorivý a aktívny prístup k akejkoľvek činnosti.

V našom školskom klube je stále veselo. Hráme sa, spievame, tancujeme, kreslíme, vytvárame rôzne zaujímavé výrobky pre zábavu i pre úžitok. Máme veľa krásnych hračiek a zaujímavých hier. A keď nás toto všetko omrzí, môžeme sa zabaviť pri počítači a popri tom sa aj veľa naučiť. V našom ŠKD je veľmi pekne, útulne a máme aj dostatok miesta na oddych, zábavu i na prácu. Školský klub navštevujú žiaci prvého a druhého stupňa.

Školský klub detí **Lienka** vedie a životom sprevádza deti z prvého stupňa ZŠ. A lístok nádeje, teda **Štvorlístok** má vždy pripravené aktivity pre deti druhého stupňa ZŠ Bátovce. Výchovný program

máme pod názvom „**Lúka plná zábavy**“. Realizujeme mnoho aktivít pre deti v ŠKD ako je Noc v škole, Pyžamová party, Pasovanie prváčikov do cechu klubákov a mnohé iné aktivity.

## 2.1 AKTIVITY V ŠKOLSKOM KLUBE DETÍ ZŠ BÁTOVCE

### *AKTIVITA Č. 1 - VODA VÔKOL NÁS*

Prvú aktivitu sme si zvolili na oboznámenie sa s témou. Vytvorili sme slovnú reťaz, kde jednotlivé asociácie sa viažu k téme „voda“. Úlohou detí bolo postupne vytvárať slovnú reťaz a popísať, kde všade sa voda vyskytuje. Keď boli vyčerpané všetky možnosti, ešte sme úlohu prehĺbili a konkretizovali sme, či je voda sladká alebo slaná.

Nakoľko aktivita bola realizovaná so žiakmi 2. stupňa ZŠ, vedeli sme vodu vyskytujúcu sa v prírode rozdeliť do troch základných skupín:

- zrážková – dážď, rosa, mrholenie, hmla, srieň, sneh, ľadové krúpy,
- povrchová – slaná voda - moria, oceány,
  - sladká voda – rieky, potoky, jazerá, vodopády a iné,
- podpvrchová – voda v pôde, podzemné vody – minerálne vody.

Nasledovali kontrolné otázky pre žiakov.

#### **Otázka: Viete kde odteká voda z nášho územia?**

Veľká časť vody zo Slovenska odteká do Čierneho mora a malé množstvo aj do Baltického mora.

#### **Otázka: Spomeniete si, ktoré z našich povrchových vôd sú najznámejšie?**

Najväčšia rieka Dunaj, najdlhšia rieka Váh, najhlbšie jazero Hincovo pleso.

#### **Otázka: Napíšte zaujímavosť Slovenska, ktorá žije v podobe vody pod povrchom Zeme.**

Jediný studený gejzír v Európe – Herliansky gejzír v Slanských vrchoch.

**Reflexia:** Počas aktivity sme sa cítili veľmi príjemne. Hravou formou sme vytvárali jednotlivé bubliny na plagáte. Motivačným rozhovorom ako aj záujmom detí o aktivitu sme vytvorili príjemnú pracovnú klímu. Deti sa doslova predbiehali, že ktorí z nich odpovie na kladené otázky.

**Záver:** V závere boli deti oboznámené o využití poznatkov z medzipredmetových vzťahov. Postupne prichádzali na to, že nápady, myšlienky a ich poznatky, ktoré odozneli počas aktivity sú zmesou poznatkov z predmetov ako je geografia, fyzika, chémia a ďalšie príbuzné predmety. Na základe toho je možné konštatovať, že medzipredmetové vzťahy sú prítomné všade.

### *AKTIVITA Č. 2 - KOLOBEH VODY*

S deťmi sme vytvorili ďalšiu aktivitu, ktorou sme chceli prehĺbiť poznatky o kolobehu vody. Aby deti chápali obeh vody na Zemi, tak sme si premietli film k danej téme „Tajomstvo vody“.

Po pozretí filmu sme sa s deťmi rozprávali. Vysvetlili sme si, že na kolobeh vody pôsobí slnečné

žiarenie a gravitačná sila. Motivačný rozhovor viedol k tomu či bola pochopená téma dostatočne.

**Realizácia:** Práca v skupinách, každá skupina vytvorila svoj vlastný kolobeh vody. Počas práce sme komunikovali a rozoberali obrázky detí. Aby sme posilnili tému aj zážitkovým učením, urobili sme malú demonštráciu.

### **Ako vznikajú zrážky?**

**Úvod:** vodné pary, ktoré sú vo vzduchu sa zrážajú (kondenzujú) vtedy, keď teplota vzduchu dosiahne tzv. rosný bod. Rosný bod je teplota, pri ktorej vzduch obsahuje najväčšie množstvo vodných pár, aké dokáže pri tejto teplote prijať – je parou nasýtený. Ak teplota klesne pod tento bod, nastáva kondenzácia a vznikajú zrážky.

**Pomôcky:** sklenený pohár (napr. zavárací), veľká kocka ľadu na zakrytie pohára, voda, kanvica na ohrievanie vody.

**Postup:** uvaríme vodu v kanvici. Opatrne vlejme menšie množstvo horúcej vody do skleneného pohára a otvor zakryjeme kockou ľadu. Pozorujeme.

**Výsledok:** na stenách pohára sa začnú objavovať drobné kvapky skondenzovanej vody, ktoré postupne rastú až začnú po pohári stekať. Je to spôsobené tým, že z horúcej vody stúpa veľké množstvo vodných pár. Pod kockou ľadu sa stretáva s chladným vzduchom, začne sa ochladzovať a kondenzovať. V pohári sa preto začnú objavovať drobné kvapôčky.

**Záver:** podobne vznik zrážok prebieha aj v prírode. Malé kvapky, ktoré vznikli zrážaním vzdušnej vlhkosti, sa v atmosfére hromadia a vytvárajú oblak. Spájaním malých kvapiek vznikajú stále väčšie až kým sú dosť ťažké na to, aby mohli z oblaku vypadnúť a aby sa cestou na zem nevyparili. Patrí sem napríklad dážď. Za zrážky sa považujú aj tie, ktoré nepadajú z oblakov, ale vznikajú zrážaním vzdušnej vlhkosti na predmetoch, tráve, stromoch, či cestách. Deje sa to hlavne za jasných nocí, kedy sa zemský povrch rýchlo ochladzuje a vodná para vo vzduchu sa začne zrážať. Sem zaraďujeme napríklad rosu. (<http://www.fpv.umb.sk/vzdchem/KEGA/TUR/VODA/VodyPrirode.htm>)

### **AKTIVITA Č. 3 - PRÍRODNÉ BOHATSTVO MINERÁLNYCH VÔD**

Táto aktivita je zameraná na prácu s informačnými zdrojmi. Úlohou detí bolo zistiť, aké minerálne vody vyskytujúce sa na území Slovenska je možné zakúpiť v obchodoch. Ku každej minerálnej vode bolo potrebné doplniť nasledovné údaje:

- kde minerálna voda vyviera,
- zloženie minerálnej vody,
- zaujímavosti.

Získané údaje z pátracej akcie sme spoločne zosumarizovali a doplnili vyznačením konkrétnych minerálnych prameňov na mape Slovenska. Na základe našich zistení sme si vytvorili vlastnú tabuľku.

**Reflexia:** V tejto aktivite sme využívali všetky dostupné zdroje pre podmienky v školskom klube detí.

Práca s náučnou literatúrou, mapy Slovenska, internet, práca s intraktívnou tabuľou a vlastné poznatky. Deti o aktivitu mali záujem a pracovali na nej s veľkým pracovným nasadením. Nakoniec sme si urobili malú ochutnávku niektorých minerálnych vôd, ktoré si deti priniesli.

**Záver:** Aktivitu je možné rozšíriť o vyhľadanie ďalších zaujímavostí ako sú napr.: liečivé pramene, prírodné pramene, účinky minerálnej vody na organizmus človeka a iné špecifiká, ktoré je možné vyhľadávať. Pri práci s mapou Slovenska si deti upevňovali poznatky z geografie ako aj z chémie. Prácu s multimediálnymi technológiami nám umožnili získané poznatky z informatiky.

#### *AKTIVITA Č. 4 - MINERALIZÁCIA VODY*

Na základe predchádzajúcej aktivity sme sa rozhodli pozorovať minerály vo vode. S deťmi sme si pripravili potrebné pomôcky na realizáciu pokusu.

- ✓ 3 hodinové sklíčka,
- ✓ trojnožka,
- ✓ kahan,
- ✓ zapaľovač,
- ✓ vzorky vody.

Vzorky vody pozostávali z minerálnej, destilovanej vody a vody z vodovodu.

Pozorovali sme: po odparení vody bolo možné pozorovať prítomné minerály. Pri minerálnej vode bola najviac pozorovateľná prítomnosť minerálov, v podobe bieleho povlaku na hodinovom sklíčku. Voda z vodovodu zanechala biely povlak na sklíčku, avšak nie tak výrazný. Úplne bez povlaku bolo možné pozorovať hodinové sklíčko s destilovanou vodou.

**Otázka: Viete prečo sa používa destilovaná voda do naparovacej žehličky?**

Nevznikajú usadeniny minerálov.

**Otázka: Rýchlovarná kanvica býva znečistená bielym povlakom, čo to spôsobuje?**

Je to spôsobené prítomnosťou minerálov vo vode. To isté je možné pozorovať aj v hrnci, v ktorom sa často varí voda.

**Reflexia:** Počas realizácie pokusu sa nám darilo. Pozorovali sme voľným okom process odparovania vody a vznik minerálov, ktoré sa usadili na hodinovom sklíčku.

**Záver:** Pokus je možné následne doplniť o rozpúšťanie minerálov, pomocou kyseliny citrónovej a octovej.



### AKTIVITA Č. 5 – PRIEHLADNOSŤ VODY

Pokusov a pozorovaní vody je nespočetne veľa. V blízkosti našej základnej školy sa nachádza Vodná nádrž Lipovina. Na základe toho sme sa rozhodli s deťmi zo školského klubu, zistiť priehľadnosť vody. V teréne sa využíva na jej meranie tzv. Secchio doska.

#### Zhotovenie Secchio dosky:

Biely porcelánový tanier sme prelepili čiernou izolačnou páskou tak, že vznikli dva biele a dva čierne trojuholníky. Potom sme tanier previazali dlhým tenkým špagátom do kríža. Ďalej sme vyrobili lanko, za ktoré sa tanier spúšťal do vody. Každých 10 cm na špagáte sme urobili uzlík.

**Realizácia pokusu:** Samotné meranie prebehlo na brehu Vodnej nádrže Lipovina. Tanier sme spúšťali pomaly do vody, pokiaľ ho bolo možné rozoznať. Počas spúšťania do vody sme rátali počet ponorených uzlíkov, ktoré nám prezradili hĺbku priehľadnosti vody.

Secchio disk bol ponorený v hĺbke 35 cm. Zákal u povrchových vôd veľmi často spôsobujú splachy pôdnej vrstvy alebo planktón, ktorý je súčasťou potravinového reťazca v podobe rias a baktérií a vyskytujú sa v ňom aj prvoky a larválne štádiá hmyzu.

**Reflexia:** Aktivita by bola zaujímavá po viacerých meraniach. Z nedostatku času nebolo možné urobiť kvalitnejšie merania. Zaujímavé by bolo urobiť merania pred dažďami, následne po nich a z týchto meraní vyvodiť závery. Konštatujeme, že pokus sa nám nevydaril. Poučili sme sa a v blízkej budúcnosti sa pokúsime o jeho realizáciu opäť.

**Záver:** Samotné meranie priehľadnosti vody je možné prehĺbiť o ďalšie poznatky. Napr.: aké brehové rastlinstvo a živočíšstvo je možné nájsť v skúmanej oblasti. Aká údržba je potrebná okolo vodnej nádrže, denné merania vody v sondách a iné zaujímavosti.



Obr. 1 Meranie priehľadnosti vody

## ZÁVER

Aktivity boli realizované v Školskom klube detí, ktoré je súčasťou ZŠ Bátovce. Prostredníctvom realizovaných aktivít sme deťom sprostredkovali nové poznatky ako aj možnosť získať nový pohľad na veci a javy bežné okolo nás.

Použitím vhodných výchovných metód je možné integrovať objavné vyučovanie aj do podmienok školského klubu detí.

Konštatujeme, že realizované aktivity boli veľkým prínosom. Deti sa naučili spoločne komunikovať, motivovali sa, hľadali odpovede, vytvárali niečo nové a aktívne využívali svoje poznatky. Je možné konštatovať, že využívali transfer poznatkov z jednotlivých predmetov, čím vytvárali ucelený komplex a potvrdilo sa nám, že *“ všetko so všetkým súvisí”*.

Pri objavnom vyučovaní nie je dôležité len pochopiť danú problematiku, dôležité je vedieť aplikovať získané poznatky v nových situáciách. Inovatívne vyučovanie vytvára pre deti príležitosť pracovať v skupinách, rozvíjať zručnosti dieťaťa a zdokonaľovať kompetencie. Objavným vyučovaním ďalej rozvíjame u detí divergentné myslenie, hľadanie viacerých možností riešenia úlohy a problému.

**Potvrdilo** sa, že objavné vyučovanie je možné realizovať v školskom klube detí. Prostredníctvom hry, ktorá je pre deti prirodzená je možné vytvoriť situácie, v ktorých sa učia a tvoria. Pričom si ani neuvedomujú, že sa učia. Objavné učenie má pozitívny vplyv na dieťa vo viacerých oblastiach, nevynímajúc prežívanie úspechu, ocenenia a uznania.

Ako sme už v úvode spomenuli, každé dieťa potrebuje zažiť úspech. Pri sebauvedomení si vlastného *“ja”* sa odvíja sebaaktualizácia dieťaťa. Náročnou úlohou edukátora je rozvíjať komplexnú osobnosť dieťaťa. Pochvalou, povzbudením, veriac v schopnosti dieťaťa je možné vytvoriť vhodnú klímu a podmienky pre úspešnú spoluprácu.

***Človek má tri cesty, ako múdro konať. Najskôr premýšľaním – to je tá najušľachtilejšia. Druhá napodobňovaním- to je tá najľahšia. Tretia skúsenosťou – to je tá najtvrdšia.***

### KONFUCIUS

Pre dosiahnutie vytýčených cieľov je potrebné prejsť všetky tri cesty, ktoré na dieťati zanechajú trvalé vlastníctvo v podobe pozitívnych postojov k vzdelávaniu.

## ZOZNAM POUŽITEJ LITERATÚRY

AGÁRDYOVÁ, G. *Práca vychovávateľa s dospelými klientmi domova sociálnych služieb*: diplomová práca. Nitra: PF UKF. 2012. 27 – 28s.

FENYVESIOVÁ, L. 2006. *Vyučovacie metódy a interakčný štýl učiteľa*. 1.vyd. NITRA: PF UKF v Nitre. 2006, 153 s. ISBN 80-8050-899-2.

KINDERSLEY, D. 1992. *Moja kniha pokusov – Voda*. 1. vyd. Bratislava: Champagne avantgarde. 1992, 29 s. ISBN 80-7150-059-3.

KOLLÁROVÁ, E. 2004. *Somatopédia pre vychovávateľov*. 2. vyd. Bratislava: Vydavateľstvo UK. 2004, 120 s. ISBN 80-223-1591-5.

KNAPÍKOVÁ, Z. KOSTRUB, D., MIŇOVÁ, M. 2002. *Aktivizujúce metódy a formy v práci učiteľky materskej školy*. 1. vyd. Prešov: Rokus. 2002, 39 s. ISBN 80-89055-18-4.

KRATOCHVÍLOVÁ, E. 2010. *Pedagogika voľného času – výchova v čase mimo vyučovania v pedagogickej teórii a v praxi*. 1. vyd. Trnava: TYPI UNIVERSITATIS TYRNAVIENSIS, 2010, 356 s. ISBN 978-80-8082.

LAPITKOVÁ, V. KOUBEK, V., MAŤAŠOVSKÁ, M., MORKOVÁ, M. 2010. *Fyzika pre 6. ročník základných škôl*. 1. vyd. Bratislava: Expol pedagogika, s. r. o. 2010, 112 s. ISBN 978-80-8091-173-7.

LEVČÍKOVÁ, J. MLYNEKOVÁ, D. 2012. *Svet práce – tvorba životného prostredia pre 7. ročník základnej školy a 2. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. 1. vyd. Martin: Vydavateľstvo Matice Slovenskej, 2012, 96 s. ISBN 978-80-8115-061-6.

LEVČÍKOVÁ, J. MLYNEKOVÁ, D. 2012. *Svet práce – tvorba životného prostredia pre 8. ročník základnej školy a 3. ročník gymnázia s osemročným štúdiom*. 1. vyd. Martin: Vydavateľstvo Matice Slovenskej, 2012, 96 s. ISBN 978-80-8115-062-3.

PETLÁK, E. 2004. *Všeobecná didaktika*. 2. vyd. Bratislava: Iris, 2004, 311 s. ISBN 80-89018-64-5.

ROMANOVÁ, D. ADAMKOVIČ, E., VICENOVÁ, H., ZVONČEKOVÁ, V. 2009. *Chémia pre 6. ročník základných škôl a 1. ročník gymnázií s osemročným štúdiom*. 1. vyd. Bratislava: Expol pedagogika, s. r. o. 2009, 79 s. ISBN 978-80-8091-181-2.

VICENOVÁ, H. 2012. *Chémia pre 8. Ročník základnej školy a 3. Ročník gymnasia s osemročným štúdiom*. 2. vyd. BRATISLAVA: Expol pedagogika, s. r. o. 2012, 112 s. ISBN 978-80-8091-260-4.

VICENOVÁ, H. ZVONČEKOVÁ, V., ADAMKOVIČ, E., ROMANOVÁ, D. 2011. *Chémia pre 7.ročník základnej školy a 2.ročník gymnasia s osemročným štúdiom*. 2.vyd. Bratislava: Expol pedagogika, s. r. o. 2011, 79 s. ISBN 978-80-8091-249-9.

Zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ZELINA, M. 2004. *Teória výchovy alebo hľadanie dobra*. 1.vyd. Bratislava: Slovenské pedagogické nakladateľstvo. 2004, 231 s. ISBN 80-10-00456-1.

SANDANUSOVÁ, A. BAHÝĽOVÁ, I. 2010 – 2011. *Objavné vyučovanie a zážitkové učenie v prírodovednom vzdelávaní. Zemědělská škola*, roč. 73, č. 6. s. 12-13, dostupné na:

<http://www.agroinstitut.sk/index.php?start&t=zemedelska-skola-2010-2011>

#### POUŽITÉ WEBOVÉ STRÁNKY

[www.daphne.sk/daphne.sk/webfm\\_send/58](http://www.daphne.sk/daphne.sk/webfm_send/58)

<http://ucebnice2.enviregion.cz/voda/vodni-obal-zeme/kolobeh-vody>

<http://www.fpv.umb.sk/~vzdchem/KEGA/TUR/VODA/VodyPrirode.htm>

( <http://www.primas.ukf.sk/aboutIBL.html>

<http://www.agroinstitut.sk/index.php?start&t=zemedelska-skola-2010-2011>

#### ADRESA AUTORA

Mgr. Gabriela Agárdyová

ZŠ Bátovce 368

93503 Bátovce

[agardyova@zoznam.sk](mailto:agardyova@zoznam.sk)